

Mgr Mariola Borowska

„Czynniki determinujące efektywność finansową outsourcingu w podmiotach leczniczych”

Rozprawa na stopień naukowy doktora nauk o zdrowiu

Streszczenie

W piśmiennictwie międzynarodowym wskazuje się, iż jednym ze sposobów racjonalizacji kosztów w ochronie zdrowia jest outsourcing. Outsourcing polega na wydzieleniu ze struktury podmiotów leczniczych różnych typów działalności, a następnie przekazaniu ich realizacji firmom zewnętrznym. Celem pracy analiza efektywności finansowej outsourcingu w zakresie podstawowej i pomocniczej działalności podmiotów leczniczych w Polsce; przedstawienie dynamiki rozwoju outsourcingu w zakresie pomocniczej działalności podmiotów leczniczych w Polsce w latach 2012, 2014 i 2018; analiza aktywności podmiotów leczniczych w zakresie outsourcingu działalności podstawowej obejmującej diagnostykę laboratoryjną, diagnostykę obrazową oraz personel medyczny w 2018 roku. Materiał badawczy stanowiły autorskie ankiety przeprowadzone w 2012 roku, 2014 roku oraz w 2018 roku drogą elektroniczną w podmiotach leczniczych wskazanych w Krajowym Rejestrze Podmiotów Leczniczych. Zbadano outsourcing usług podstawowych, takich jak: diagnostyka laboratoryjna, diagnostyka obrazowa oraz personel medyczny. Zbadano outsourcing usług pomocniczych, taki jak: utrzymanie czystości, pranie, żywienie, ochrona mienia oraz utylizacja odpadów. Pytania dotyczyły liczby podmiotów stosujących outsourcing wraz ze wskazaniem rodzaju usług objętych outsourcingiem; powodów podejmowania outsourcingu; korzyści i wad, jakie podmioty odnotowały, w tym pomiaru efektywności finansowej outsourcingu; monitorowania partnera outsourcingowego. W 2012 roku zakwalifikowano do analizy 153 ankiety, w 2014 roku - 156 ankiet, zaś w 2018 roku - 750 ankiet. Odpowiedzi udzielone przez podmioty lecznicze analizowano za pomocą testów statystycznych, które zostały przeprowadzone w programie statystycznym IBM SPSS 25.0. Do analiz użyto testu Friedmana, testu Wilcoxon'a oraz testu Chi kwadrat. W oparciu o rozkład bimodalny przygotowano 95% przedziały ufności, które wykorzystano do porównania różnych wartości w tabelach i między nimi. Podmioty lecznicze najczęściej korzystają z outsourcingu usług utylizacji odpadów w obszarze działalności pomocniczej, co wiąże się nie tylko z efektywnością finansową, ale również

z restrykcyjnymi uwarunkowaniami legislacyjnymi. Najbardziej zlecana na zewnątrz usługą jest żywienie, co najprawdopodobniej wynika z niezadowolenia podmiotów leczniczych ze świadczonych przez firmę zewnętrzną usług. Najczęstszym powodem, dla którego podmioty lecznicze decydowały się na skorzystanie z usług outsourcingu był zbyt wysoki koszt utrzymania własnych pracowników, konieczność wprowadzenia oszczędności finansowych oraz uzyskanie dostępu do wiedzy i technologii najwyższej jakości. Outsourcing pozwala na zmniejszenie kosztów generowanych przez poszczególne usługi pomocnicze w podmiocie leczniczym oraz usługi działalności podstawowej. W każdym ze zbadanych obszarów działalności pomocniczej oszczędności finansowe odnotowało od 30% do 45% respondentów. Średnia wartość oszacowanego przez respondentów procenta oszczędności wynosiła 20,11% przy odchyleniu standardowym równym 1,58. W przypadku działalności podstawowej średnia wartość oszacowanego przez respondentów procenta oszczędności wynosiła 15,56% przy odchyleniu standardowym równym 1,14. Zbyt wysoki koszt utrzymania pracowników jako uzasadnienie outsourcingu zapewne jest następstwem wysokich kosztów zatrudnienia pracowników na podstawie stosunku pracy. W związku z tym coraz popularniejsze staje się tak zwane samozatrudnienie. Najczęstsze monitorowanie usług diagnostyki laboratoryjnej być może jest następstwem stosunkowo szczegółowych regulacji prawnych dotyczących wykonywania usług z tego zakresu. Dzięki temu podmiotom leczniczym łatwiej jest odnieść się do konkretnych przepisów w umowie outsourcingowej, a potem według tych wytycznych kontrolować firmę zewnętrzną.